№ 22. Dodatek osobny przy Gazecie lwowskiej

z dnia 9. Sierpnia 1862.

O czynnościach Wydziału krajowego.

II.

(Ciąg dalszy.)

(Obacz Nr. 21. Dodatku osobnego z r. 1862.)

Jeżeli więc Wydział krajowy utrzymać się ma w ciągłej co do zaległości ewidencyi, należy mu sprawdzoną z końcem każdego roku należytość w dodatkach wykazywać; przeto musi tenże Wydział upraszać, ażeby także i w tym względzie do c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu uczyniono wezwanie.

8. Prenotacye dodatków, na każdym podatkującym ciążących uskuteczniają teraz poborcze urzędy na zasadzie ogólnego rozporządzenia, stopę procentową naznaczającego, nie zawiadamiając jednak zobowiązanych o wysokości dodatków, które płacone być mają. Przy tem zarządzeniu należałoby pozostać także i na przyszłość.

9. Odpisanie w dodatkach na indemnizacyę i potrzeby krajowe, i zwrot zapłaconych nienależnych kwot takichże dodatków, zarządza obecnie sama c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu, na podstawie rozporządzenia z dnia 3. października 1855. l. 13.395 do wszystkich urzędów podatkowych wydanego.

Stosownie do zasady przez Delegowanych na wstępie wyrzeczonej, odpisanie i zwrot dodatków mógłby nadal tylko za porozumieniem się z Wydziałem krajowym mieć miejsce. W jaki zaś sposób toż porozumienie się między Wydziałem krajowym a władzą skarbową sprowadzone być ma, to ma być przedmiotem oddzielnej pertraktacyi.

Aby oddanie funduszu w swoim czasie Wydziałowi krajowemu uczynić możebnem, i ono według możności przyspieszyć, Członkowie Kommissyi zgadzają się na to, aby zaraz sporządzenie potrzebnych wykazów zarządzić, i aby przytem koniec roku administracyjnego przyjąć za termin ostatni.

Co się tycze oddania aktów, tedy po nabytem pod tym względem doświadczeniu potrzeba będzie w swoim czasie porozumieć się z c. k. Namiestnictwem.

Obecnie jest Kommissya tego zdania, że tylko normalia do administracyi funduszu indemnizacyjnego się odnoszące, Wydziałowi krajowemu udzielić, inne zaś akta temuż od przypadku do przypadku wydawać, i przy tej sposobności zaraz osądzić należy, które z tychże w Wydziale pozostać, a które do Namiestnictwa powrócić mają.

W końcu pierwszej połowy miesiąca października 1861 otrzymał Wydział krajowy obiecany reskrypt Ministerstwa Stanu z dnia 29. czerwca r. b. l. 4052/M. St. t. j. pismo prezydyalne c. k. Namiestnictwa z dnia 10. października r. b. l. 9704. Opiewa ono tak:

„Pismem z dnia 19. lipca t. r. do l. 6827 miało c. k. Prezydyum Namiestnictwa zaszczyt zawiadomić świetny Wydział o reskrypcie wysokiego Ministerstwa Stanu z dnia 29. czerwca t. r. do l. 4052/St. M. I., wedle którego pozostać mają w mocy obowiązującej wszystkie postanowienia instrukcyj, wydanych dla organów funduszem indemnizacyjnym zarządzających, chociaż fundusz indemnizacyjny przechodzi pod zarząd reprezentacyi krajowej.“

„Zdarzało się, że świetny Wydział krajowy stawiał przy obejmowaniu funduszu indemnizacyjnego żądanie, ażeby odstąpić od tych postanowień pomienionej instrukcyi, które dotyczą stosunku skarbu publicznego do funduszu indemnizacyjnego, t. j. co do odbierania przychodów, czynienia wypłat, obrachunku wzajemnego, regularnego dotowania funduszu w czasie przepisanym, i wreszcie procentowania nadwyżek.“

„Takowemu żądaniu, wedle którego wpływałyby na przyszłość wszelkie dochody indemnizacyjnego funduszu bezpośrednio do kassy funduszu tego, i procentowanie ani dotowanie miejsca by nie miały dalej, nie można wedle wyżprzytoczonego wys. reskryptu ministeryalnego na teraz jeszcze zadosyć uczynić, dopóki Sejm krajowy nie rozwiąże stosunku funduszu do administracyi rządowej w sposób ustawami przepisany, i nie udzieli świetnemu Wydziałowi krajowemu w tej mierze instrukcyi, do zarządu majątkiem funduszu indemnizacyjnego potrzebnej.“

„Pomieniony stosunek, w skutek umocowania najwyższego uregulowany prawnie przez władze centralne na podstawie najwyższego patentu z dnia 24. października 1853 r. zapewnia bowiem z jednej strony funduszowi procentowanie pieniędzy rozrządzalnych, z drugiej zaś strony dostarcza w chwilach znacznych wypłat procentów i kapitałów, potrzebnych środków pieniężnych bez względu na to, czy kwoty potrzebne wpłynęły już, lub nie.“

„Skarb publiczny działa tu niejako jako bankier funduszu indemnizacyjnego, nie ciągnąc z tego w ostatnich latach wcale żadnej korzyści; nadwyżki bowiem funduszowe zwracają się regularnie, i obracają się w skutek najwyższego rozporządzenia na zakupno obligacyj.“

„Potrzebę zaś wsparcia przez skarb publiczny czują nawet i te Wydziały krajowe, które wprawdzie dążą do rozwiązania stosunku dotychczasowego, atoli pragną zawsze zaliczek ze skarbu publicznego w razie potrzeby.“

„Nakoniec należy się zastanowić nad jedną jeszcze okolicznością ważną, mianowicie nad gwarancyą Państwa co do obligacyi indemnizacyjnych, która to gwarancya nawet ze stanowiska prawa prywatnego nadaje rządowi prawo i obowiązek obstawać przy tem, ażeby w razie zmiany w dotychczasowym sposobie zarządu reprezentacye krajowe dały potrzebne rządowi zabezpieczenia. To zaś może tylko nastąpić przez porozumienie w sposób ustawami przepisany.“

„Z powodu właśnie toczącej się pertraktacyi względem oddania galicyjskiego funduszu indemnizacyjnego ma c. k. Prezydyum Namiestnictwa zaszczyt udzielić to świetnemu Wydziałowi.“ —

Delegowani Wydziału krajowego złożyli oświadczenie w treści, jak następuje:

Stosownie do §. 21. statutu krajowego celowi odpowiedna administracya i zarząd funduszem indemnizacyjnym należy do Sejmu. Przychody funduszu indemnizacyjnego

mają według instrukcyi wpływać do tegoż. Atoli w powyższym reskrypcie oświadcza Ministeryum Stanu, że tymczasowie, i dopokąd stosunek funduszu indemnizacyjnego do administracyi Państwa przez Sejm w drodze konstytucyjnej rozwiązanym, a Wydziałowi krajowemu potrzebna instrukcya względem zarządu groszem funduszu indemnizacyjnego udzieloną nie zostanie, nie może dać zezwolenia, iżby wszystkie przychody funduszu indemnizacyjnego wpływały wprost do kassy tegoż funduszu, która przy otworzeniu przez Wydział kassy krajowej przy tymże utworzoną będzie, i by temuż Wydziałowi oddany był nieograniczony zarząd temi przychodami.

Późniejszem pismem prezydyalnem Namiestnictwa z d. 16. października r. b. l. 7.931/pr. zawiadomiono także Wydział krajowy, że Ministeryum Stanu od tego postanowienia co do funduszów indemnizacyjnych byłego lwowskiego okręgu administracyjnego, tudzież byłego krakowskiego okręgu administracyjnego, dla zachodnich obwodów i dla okręgu krakowskiego odstąpić nie może, ponieważ te wszystkie trzy fundusze są względem skarbu w stanie biernym.

W celu uregulowania trybu postępowania przy objęciu funduszu indemnizacyjnego, Wydział krajowy widział się tem spowodowanym, poddać ten przedmiot pod obradę, i powziął uchwałę, przeciw temu postanowieniu Ministeryum Stanu, przepisany statutem zakres działania Sejmu, a względnie Wydziału krajowego ograniczającemu, do Najjaśniejszego Pana najpokorniejsze wystosować przedstawienie, tymczasem zaś, nie zawieszając rokowań względem objęcia funduszów, z rzeczywistem tychże objęciem wstrzymać się do chwili, w której to przedstawienie uwzględnione, a przeto przekazanie wszystkich przychodów do kassy krajowej i nieograniczony zarząd groszem funduszowym zarządzonym nie zostanie.

Na wypadek zaś, jeżeliby to przedstawienie nie miało osiągnąć pomyślnego skutku, uchwalił Wydział krajowy, nie mniemając się na podstawie statutu być upoważnionym do objęcia zarządu funduszem indemnizacyjnym z owemi ograniczającemi postanowieniami, wprzód o tem przedmiocie Sejmowi uczynić doniesienie, i od niego zasięgnąć dalszych poleceń względem objęcia tych trzech funduszów indemnizacyjnych.

W przedstawieniu do J. C. K. Apost. Mości (daty 22. października 1861.) wyłożył Wydział krajowy uwagi i powody, które były dlań podstawą przy dotychczasowych rokowaniach względem odebrania galicyjskich funduszów indemnizacyjnych. Kompetencyę swoję do zarządu oparł on na §§. 21. i 26. ordynacyi krajowej, nie dopuszczając dla c. k. władz administracyjnych wpływu i dozoru z ograniczeniem Wydziału w tej rozciągłości, w jakiej sobie one władze na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa Stanu z dnia 29. czerwca 1861. l. 4.502 zawarować usiłują; przyczem okazał on, że sprawy jego przy funduszach indemnizacyjnych, jakieby mu w zakreślonych reskryptem granicach przypadły, w miejscu przyznanego ustawą ordynacyjną rozległego zarządu, byłyby ograniczone jedynie na prostą manipulacyę kassową.

W upowodowaniach roszczeń władzy administracyjnej do zarządu, iż fundusz indemnizacyjny jest w stanie cierpiącym; iż dają się dla niego antycypacye; iż wydane antycypacye są od Rządu gwarantowane, nie upatruje Wydział uzasadnienia postanowień ograniczających, albowiem, chociażby fundusze krajowe w ogólności w stanie cierpiącym się znajdowały, to przecie co do kompetencyi do zarządu onemi będzie zawsze prawidłem §. 21., a wedle jasnego brzmienia onego, zarząd sprawami kredytu krajowego, i staranie o spełnienie obowiązków pod tym względem na kraj włożonych, Sejmowi jest przekazane. Zatem stan cierpiący tego lub owego funduszu krajowego nie rozstrzyga przy orzeczeniu co do kwestyi, do której władzy jego zarząd należeć powinien?

Co się zaś tyczy dawanych antycypacyj, tudzież przyjętej za obligacye indemnizacyjne gwarancyi, tedy skutkiem ścisłego przeprowadzenia tych powodów, fundusz indemnizacyjny zostawaćby musiał pod ciągłym zarządem c. k. władz administracyjnych; albowiem i dla czynnych także funduszów indemnizacyjnych potrzebne będą antycypacye, gwarancya zaś za obligacye, wobec właścicieli takowych jako osób trzecich przyjęta, ze stanowiska prawa cywilnego ustać może dopiero z skończeniem i umorzeniem całej sprawy indemnizacyjnej; zatem postanowienia §. 21. ordynacyi krajowej, nie mogąc nigdy wejść w wykonanie, musiałyby w skutek onego rozporządzenia c k. Ministerstwa Stanu stać się płonnem złudzeniem.

Pod tym względem podniesiono w szczególności i przedewszystkiem tę okoliczność, że c. k. władza administracyjna przez tę zapewnioną gwarancyę na najmniejsze niebezpieczeństwo nie jest narażoną: wszakże c. k. organa rządowe trudnią się zawsze jeszcze zupełnym poborem dodatków podatkowych i innych przychodów funduszu indemnizacyjnego: przezto jak niemniej za pomocą rachunków najwyższemu c. k. Urzędowi Kontroli od Buchalteryi indemnizacyjnej składanych, c. k. władza administracyjna zostanie w jak najzupełniejszej ewidencyi całego funduszu, zaś Wydział krajowy będzie składać z zarządu rachunki przed Sejmem, i podawać do wiadomości powszechnej odnośne wykazy.

Także pod względem interesu kraju i osób poszczególnych okazują się niekorzystnemi postanowienia ministeryalne.

Zebrawszy bowiem razem czynności, mocą tego rozporządzenia Wydziałowi krajowemu jako Dyrekcyi funduszu indemnizacyjnego przekazane, i porównawszy one z zakresem działalności, zastrzeżonej dla c. k. władz rządowych, dojdziemy do tej smutnej wynikłości, iż wydatki na kraju już mimoto dokuczliwie ciążące, znacznie się jeszcze powiększą, żadnych mu nie przysparzając korzyści.

Podczas gdy przez c. k. władze czynności Dyrekcyi funduszu indemnizacyjnego tylko jako uboczne załatwiane bywają, Sejm, ponoszący z powodu takowych wszelkie wymagane wydatki w ogólności, będzie musiał stanowić i opłacać osobne organa, których czynność wyłącznie na manipulacyi kassowej ograniczać się będzie, a które częstokroć będą miały do odegrania rolę, powadze Sejmu ubliżającą, rolę Płatnika przy próżnej skrzyni.

Pod względem uproszczenia toku czynności i gwoli interesu stron, dałby się, jeśli to rozporządzenie ma zostać w mocy obowiązującej, wyciągnąć ten sprzeczny z ordynacyą krajową wniosek, iż pozostawienie Dyrekcyi funduszu indemnizacyjnego przy c. k. władzy administracyjnej byłoby rzeczą stosowną; przekazana albowiem c. k. Namiestnictwu judykatura w sprawach indemnizacyjnych nie kończy się z wydaniem wyroku o indemnizacyi, mianowicie zaś dewinkulacye, wydawanie konsensu na extabulacye, i inne czynności jako sprawy judykatury są uznane, a przeto całe postępowanie tak drobiazgowo jest rozdzielone, iż tylko wprobiony pracownik będzie mógł sobie dać radę; odnośne akta poprzednicze będą wnet z registratury od c. k. Namiestnictwa

do Dyrekcyi funduszu indemnizacyjnego, wnet na powrót przesełane; zatem stronom miasto ulgi i uproszczenia w czynnościach tylko utrudnienia i gmatwaniny się spowodują.

Przedstawienie zamknął Wydział krajowy prośbą, aby N. Pan galicyjskiemu Sejmowi pozwolił pobierać wskazane ustawą dodatki do podatków, tudzież inne dochody; aby temuż czuwanie nad wypłatami i exekwowaniem wykazywanych zaległości, dalej utrzymywanie w ewidencyi wszelkich odnośnych czynności, i lokacyę na procent każdoczesnych nadwyżek przekazano; aby mu antycypacyę, pod dniem 22. października 1857. pozwoloną w rocznej summie 2,500.000 złr. m. k. dwiema półrocznemi ratami wypłacano; w ogólności zaś, aby prawo zarządzania galicyjskim funduszem indemnizacyjnym, w myśl §. 21. ordynacyi krajowej przelano w zupełności na Sejm galicyjski, a względnie na Wydział krajowy.

To przedstawienie wysłane za pośrednictwam c. k. Prezydyum Namiestnictwa nie miało powodzenia; zamiast albowiem spodziewanego co do kwestyj zasadniczych najwyższego orzeczenia, otrzymał Wydział krajowy w odezwie tegoż Prezydyum z dnia 24. kwietnia r. b. l. 3.101, orzeczenie c. k. Ministerstwa Stanu, wypowiedziane reskryptem tegoż z dnia 20. marca r. b. l. 301 w treści następującej:

„Odnośnie do pertraktacyi w celu oddania zarządu funduszu indemnizacyjnego galicyjskiego świetnemu Wydziałowi, przedsięwziętej między Delegowanymi świetnego Wydziału, jako władzy odbierającej, a Delegowanymi Namiestnictwa jako władzy oddającej, wysokie c. k. Ministerstwo Stanu reskryptem z dnia 20. marca r. b. do l. 381 co do kwestyj przedłożonych do wyższej decyzyi oznajmiło, co następuje:“

„Nie sprzeciwia się Ministeryum żądaniu świetnego Wydziału, ażeby co do zarządu ekonomicznego funduszem indemnizacyjnym w razie odebrania tego funduszu, nie był podporządkowanym pod wysokie Ministerstwo; zastrzega sobie wszelako, na co zresztą świetny Wydział sam się zgodził, że jedynie władzom centralnym w każdym razie, a mianowicie w cierpiącym stanie funduszu, zawsze zachowanem być musi prawo kontroli najwyższej co do prawnego zarządu funduszem i dotyczących rachunków.“

„Jeśliby zaś rozporządzenia świetnego Wydziału dotyczyły interesów prywatnych, jak n. p. przy przepisywaniu, dewinkulowaniu obligacyj i t. d., a strony miały się za pokrzywdzone, to nie mogłyby się odwołać do Sejmu krajowego, jako do wyższej instancyi, gdyż ten przedewszystkiem powołanym jest, do brania udziału w prawodawstwie, ale utrzymaną być musi kompetencya nadana w tej mierze Ministerstwu przez Najjaśniejszego Pana, dopóki w drodze konstytucyjnej coś innego ustanowionem nie będzie.“

„Wysokie c. k. Ministerstwo Stanu, zasięgnąwszy zdania c. k. Ministerstwa finansów i c. k. najwyższej władzy obrachunkowej i kontrolującej, żałuje, iż nie może się przychylić do żądania swietnego Wydziału, ażeby dochody funduszu indemnizacyjnego wpływały wprost do kassy krajowej, a świetnemu Wydziałowi służyło prawo do nieograniczonego zarządu i szafunku groszem tego funduszu, oraz do lokowania każdoczesnych zapasów, a nareszcie, ażeby w półrocznych ratach udzielane bywały w drodze zaliczki antycypacyjne zapomogi, któreby swego czasu w drodze konstytucyjnej przejęte zostały na budżet Państwa, a to z przyczyn, że gdy potrzeby galicyjskiego funduszu indemnizacyjnego w połowie prawie pokryte bywają zaliczkami ze środków Państwa, c. k. Rząd uprawnionym i obowiązanym jest, nie odstąpić od dotychczasowego toku zarządu, oraz utrzymać się musi w ciągłej ewidencyi tak co do bieżących potrzeb funduszu, jak co do jego dochodów.“

„Ministeryum Stanu wychodząc z tego stanowiska, nie może także dopuścić dla uniknienia niepotrzebnych kosztów, ażeby zarząd kassy funduszu indemnizacyjnego, jako też odnośna kontrola poruczone były innym, a nie rządowym organom.“

„Względem tych organów przeszedłby na świetny Wydział li tylko zakres działania, któren przysłuża teraz c. k. Dyrekcyi funduszu indemnizacyjnego w miarę, jak poniżej bliżej jest określonem.“

„Świetny Wydział miałby oraz trzeci klucz do zapasu blankietów na obligi indemnizacyjne, przechowywanego w c. k. Głównej Kassie krajowej, i byłby przezto obecnym każdoczasowemu skontrowaniu kassy.“

„Dotychczas zaliczane funduszowi zapomogi rządowe nie mają bynajmniej cechy niezmiennej dotacyi. Państwo przeciwnie będzie występywać zawsze tylko w chwili, gdy jego pomoc rzeczywiście potrzebną się staje.“

„Nie może więc być mowy o udzielaniu półrocznych regularnych antycypacyj, ani o lokowaniu zapasów, które nigdy istnieć nie mogą.“

„Dla tych samych przyczyn wysokie Ministerstwo Stanu nie widzi się spowodowanem do przedłożenia Jego C. K. Apostolskiej Mości podania świetnego Wydziału doręczonego pod dniem 22. października 1861 do l. 876 c. k. Prezydyum Namiestnictwa do dalszego przesłania, a wystosowanego do Najjaśniejszego Pana z prośbą o zmienienie rozporządzenia ministeryalnego z dnia 29. czerwca r. z. do l. 4052, co do zawartych w niem ograniczeń świetnego Wydziału w zarządzie funduszem indemnizacyjnym.“

„Przechodząc na wszelki wypadek do rozgraniczenia zakresu działania świetnego Wydziału i c. k. Namiestnictwa w sprawach indemnizacyjnych, wysokie Ministerstwo zgadza się z popartemi ztąd wnioskami Kommissyi oddawczej, względem postępowania przy wymiarkowaniu i assygnacyi indemnizacyj w kapitale, pod tym wszelako warunkiem, żeby zapis i pobór należytości dziesięcinnych i kwot indemnizacyjnych, ciężących wedle wymiarkowania na obowiązanych, zawsze rozporządzanym bywał przez świetny Wydział, gdyż jemu jedynie i wyłącznie po odebraniu zarządu funduszu przysłużać ma prawo tejże assygnaty.“

„Przyzwolenie do winkulacyi oktawalnych obligacyj indemnizacyjnych, oraz wydawanie sposobnych do extabulacyi kwitów, z wyjątkiem extabulacyj, na które zezwolenie nastąpić powinno wedle rozporządzenia ministeryalnego z 19. października 1857 do l. 300 w dzien. praw może stosownie do oświadczenia wysokiego Ministerstwa przejść do świetnego Wydziału, jednakże z zachowywaniem prawem przepisanych warunków, za których dokładne przestrzeganie fundusz krajowy pozostaje odpowiedzialnym.“

„Ogłaszanie edyktu względem pustek na rzecz funduszu zachowuje się Namiestnictwu, do Wydziału zaś należy sprzedaż i wydzierżawienie tych pustek.“

„Urzędowanie względem zaległych należytości urbaryalnych, z okresu czasu od 1. listopada 1847. aż do 15 maja 1848, pozostaje przy Namiestnictwie, a do Wydziału przejdzie urzędowanie względem losowania obligacyj indemnizacyjnych i wystawiania nowych.“

„Wysokie Ministerstwo nic nie miało do zarzucenia następującym wnioskom świetnego Wydziału, co do układania rocznego preliminarza;

a) w układanym ogólnym rocznym preliminarzu, któren świetny Wydział ku dalszemu przedłożeniu Sejmowi krajowemu otrzymywać będzie w drodze Namiestnictwa, Izba obrachunkowa oddzielnie wykazywać ma koszta administracyi, spowodowane zostawieniem przy władzach politycznych judykatury w sprawach indemnizacyjnych, i w sprawach wykupu i regulacyi ciężarów gruntowych.

b) Przy ustanawianiu urzędników i dyurnistów, każdą razą nastąpić winno porozumienie się z świetnym Wydziałem w celu uniknienia przekroczeń rubryk preliminarza;

c) takie porozumienie się powinno również nastąpić przy rozdawaniu urzędnikom i służbie remuneracyj i zapomóg.

d) W celu ustanowienia kwoty ryczałtowej na papier do pisania i inne kancelaryjne potrzeby, rozporządzonem będzie zestawienie odnośnych wydatków z lat przeszłych, wedle pojedynczych rubryk dla władz obwodowych, samodzielnych kommissyj powiatowych i dla Namiestnictwa, ażeby uniknąć tym sposobem zmudnego badania tak rozmaitych rachunków.

e) Fundusz indemnizacyjny obowiązanym być może tylko do ponoszenia tego czynszu za najem, który stosunkowo wypada za ubikacye dla funduszu indemnizacyjnego, wedle ścisłej tegoż potrzeby użyte.

f) Badania partykularzy (rachunków z wydatków na podróże) w sprawach indemnizacyjnych i serwitutowych jako w sprawach połączonych z judykaturą, wychodzić będą od Namiestnictwa: Wydział zaś zarządzi zaassygnowanie przyznanej należytości.

g) Ułożony roczny preliminarz dla funduszu indemnizacyjnego świetny Wydział nie będzie już przedkładał Ministerstwu Stanu, ale będzie musiał to uczynić Sejmowi krajowemu.“

„Co się tycze życzenia wyrażonego w toku pertraktacyj względem uwolnienia od opłaty pocztowej, wysokie Ministerstwo Stanu oznajmiło, że c. k. Ministerstwo finansów w zasadzie już się oświadczyło za takiem uwolnieniem, któreby świetnemu Wydziałowi przysługiwało we wszystkich przechodzących nań sprawach publicznych, a zatem i w sprawach indemnizacyjnych. Odnośne organa otrzymały już w tej mierze stosowne polecenia.“

„Do życzenia świetnego Wydziału, ażeby Namiestnictwo upoważnionem było do przyzwolenia dotacyj dodatkowych, wysokie Ministerstwo jednakże przychylić się nie może, zważywszy, iż ledwo kiedyś się zdarzy wypadek osobliwej nagłości, więc zawsze zasięgniętem być może zezwolenie c. k. Ministerstwa finansów.“

„C. k. Ministerstwo finansów zgadza się, ażeby w sprawach odpisywania na rzecz funduszu indemnizacyjnego i funduszu krajowego pobieranych dodatków do podatków, w sprawach zezwalania na termina do wpłaty tych należytości, nareszcie co do zwrotu takich zapłaconych a nie należących się kwot c. k. Dyrekcya krajowa Skarbu po oddaniu tych funduszów, orzekała jedynie za porozumieniem się z świetnym Wydziałem. Również nie podlega żadnej trudności zażądane udzielanie rocznych wykazów rzeczywistej rocznej należytości tych dodatków, oraz dodatków zostających w zaległości z końcem każdego roku.“

„C. k. Dyrekcye krajowe Skarbu odbiorą w tej mierze na wypadek przejścia funduszu indemnizacyjnego w ręce świetnego Wydziału stosowne polecenia w drodze c. k. Ministerstwa finansów.“

„Co się tycze rozmaitych, w protokole wyliczonych wykazów, których udzielenia przy nastąpić mającem oddaniu funduszu żądano, to Namiestnictwo otrzymało już od c. k. Izby obrachunkowej centralnej i długu Państwa wykaz stanu biernego całego kapitału w obligach indemnizacyjnych po koniec roku 1861, i nie omieszka udzielić go swego czasu świetnemu Wydziałowi.“

„Inne wykazy na rozkaz tutejszy wygotowują się jeszcze w Izbie obrachunkowej, kassie funduszu indemnizacyjnego, w urzędach i władzach podatkowych.“

„Co się nakoniec tycze żądanego usunięcia różnicy, zachodzącej w urzędowaniu krakowskiej i lwowskiej Dyrekcyi funduszu indemnizacyjnego, przy wydaniu indemnizacyj za likwidowane zaległości zniesionych niepoddańczych należytości dziesięcinnych, to wysokie Ministerstwo żądaniu świetnego Wydziału zadość uczynić nie może, a to z przyczyny, że zachowywany we Lwowie zwyczaj wydawania zaległości dziesięcinnych w gotówce o wiele jest prostszym i krótszym, a funduszowi indemnizacyjnemu żadnej nie przynosi szkody, i owszem wydając mniejszą ilość obligacyj i nie zalewając niemi tak bardzo targ papierowy, przysparza się im kredytu.“

„W obecnej chwili rzadko tylko, i to pojedyncze zdarzają się wypadki indemnizowania dodatkowego zaległości dziesięcinnych. Urzędowanie w powyższy sposób po największej części już jest przeprowadzonem, lub właśnie się przeprowadza. W związku z tem i stosownie do tego prowadzą się dzienniki rachunkowe. Zmiana jaka w tej mierze nie byłaby odpowiednią, a ukończenie zupełne tych spraw przez Dyrekcyę funduszów w Krakowie i we Lwowie może się odbyć w dotychczasowy sposób bez żadnych złych następstw.“

„Wysokie Ministeryum zezwoliło nakoniec, na wniosek ztąd zrobiony, ażeby po wejściu w życie wydziałowej Dyrekcyj funduszów indemnizacyjnych, c. k. Namiestnictwo rozporządzenia wydawane w sprawach indemnizacyjnych, oznaczało, jako pochodzące:“ „Od c. k. Namiestnictwa w sprawach indemnizacyjnych.“ „To samo oznaczenie, rozumie się, będzie zachowywanem i w pismach do świetnego Wydziału, tyczących się powyższych spraw.“

Kończąc, odwołało się wreszcie prześwietne Namiestnictwo do swego pisma dzisiejszego do l. 3102/pr. o oddaniu funduszów indemnizacyjnych krakowskich i wyraziło, iż będzie oczekiwać rychłego oświadczenia się świetnego Wydziału względem odebrania funduszów indemnizacyjnych pod powyżej wyszczególnionemi warunkami.

W czasie między wysłaniem przedstawienia a jego rozwiązaniem, mianowicie, zanim doszedł do Wydziału krajowego przywiedziony dopiero reskrypt ministeryalny, datowany w drugiej połowie kwietnia r. b., który wyprzedzając niejako dawniejsze czynności bezpośrednio po przedstawieniu, wysłanem w październiku r. z. dla tego położyliśmy, iżby naturalnego przebiegu rzeczy nie przerywać, ciągnęły się dalej rokowania Kommissyi, z Delegowanych c. k. Namiestnictwa i Delegowanych Wydziału krajowego w celu odbioru funduszów złożonej. Pertraktacye tejże tyczyły się wprzód odbioru funduszów indemnizacyjnych okręgu administracyjnego krakowskiego, następnie funduszu krajowego i złączonych z nim innych funduszów.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.** Z c. k. galic. Drukarni rządowej.